

dispensare posse. Reipsa S. Pontifex raro et gravi tantum de causa dispensare solet. Videtur vero tunc adesse ratio sufficiens cur interdum Eucharistia post mediam noctem infirmo administrari possit. Et quidem iuxta doctissimos Theologos Romae interrogatos, nullum dubium est quoad casum Communionis annuae seu Paschalis, quae non mero Iure ecclesiastico, sed etiam divino praecipitur, quia divinum mandatum humano praestantius est.

147. — **QUAER.** 12° *An liceat Communionem iterum ministrare infirmo non ieiuno, qui iam Viatico munitus est?*

Resp. Affirm. Ratio est, quia hoc Sacramentum aegrotis non datur praecise ad satisfaciendum praeepto, sed in praesidium contra tentationes, quae tempore mortis magis urgent. Quamobrem id licet, non solum si novum recurrat periculum, sed etiam si idem perduret. — *Ita communiter cum S. Lig. n. 385. — Recole dicta supra, n. 119.*

QUAER. 13° *Quanto tempore distare debeat una Communio ab alia, si aegrotus non ieiunus communicet?*

Resp. Sententia communior docet distare debere octo diebus circiter. Sed non improbabiliter plures cum S. Lig. dicunt infirmum assuetum saepius ex devotione communicare, bis in hebdomada Communionem absque ieiunio suscipere posse (15). Verum ad locorum, personarum, statutorumque particularium circumstantias attendendum est. Facilius autem concedi potest Communio infirmis religiosis, vel aliis personis piis in monasterio degentibus, sive sint ieiunae, sive non, quam caeteris; quia tunc minor habetur apparatus, populi que admiratio, cum sacra Eucharistia non sit publice per plateas deferenda.

PUNCTUM II. — *De corporis decentia.*

148. **Principia.** — I. De iure naturali is requiritur exterior habitus et ea corporis compositio, quae internam animi reverentiam et devotionem

(15) Quod mos frequenter ex devotione communicandi ratio sufficiens haberi queat, cur saepius non ieiuno Eucharistia praebere possit, admitti utique poterit. Sed quod restringi ad has personas hoc ita debeat, ut aliis, qui saepius communicare non consueverunt, negandum sit, etsi id cupiant et postulent, eequa, rogo, ratio evincit. Et adverte S. Alphonsum (lib. 6. n. 285. dub. 1.) magis liberaliter locutum esse, et DD. sententias attulisse, qui etiam quotidianam communionem infirmis, licet non ieiunis, putant concedi posse. Ita in *Hom. Apost.* (Tr. 5. n. 47.), S. Doctor

post allatas alias opiniones addit: *Non improbabiler Laymann, Escobar, Roncaglia, et Hurtadus fidenter dicunt, Viaticum posse etiam sequenti die replicari, cum infirmus solitus erat saepe communicare, et cum imminet morale mortis periculum; imo Castropal., Armilla, Tamburin., et Dicastillus admittunt universe, posse replicari quolibet die.* Et haec quidem opportunissime commemoranda veniunt, ut quorundam aut timidorum nimis, aut morosorum difficultatibus occurratur.

exhibeat. Ratio patet: debetur enim huic augustissimo Sacramento non solum interna, sed etiam externa veneratio, cum ipse Christus, mediis speciebus, sensibili quodam modo in eo existat et tractetur.

II. Nulla prorsus corporis macula per se impedit a Communionem, cum Eucharistia sit tantum cibus animae, neque puritas minuatur corporis maculis, quae ad bonitatem vel malitiam moralem nihil conferunt. — S. Lig. n. 271. et 275. — Decentia tamen et reverentia tanto Sacramento debita exigit, ut si sordes exterius apparentes possint auferri, diligenter auferantur.

III. Nulla est obligatio abstinendi a Communionem propter maculas corporis occultas, vel etiam apparentes exterius, sed indelebiles. — S. Lig. ibid. — Si tamen maculae externae, hic et nunc indelebiles, sint valde notabiles, et brevi cessare debeant, decebit, ubi commode fieri potest, Communionem differre. Quando vero diutius durant, non est ratio cur aliquis alimonia caelesti privetur. — *Ita communiter.*

149. **Resolves.** — 1° Mulieres accedere debent ad sacram Communionem in ornatu sancto, modestiam redolente; si quae valde indecentes se sacrae mensae sisterent, Communio eis neganda esset, cum debitis tamen cautionibus ad scandala, quantum fieri potest, praecavenda.

2° Lepra, fluxus sanguinis, et similia, quae sine patientis culpa eveniunt, per se non prohibent a Communionem, quia labes illae non obstant devotioni, quae est dispositio requisita ad Communionem. — S. Lig. ibid. (*).

3° Sacerdos infectus lepra, aut alia infirmitate horrorem excitante, celebrare potest, sed non in publico; sic enim ex Iure canonico statuitur. — S. Lig. ibid.

4° Convenit ex decentia et humilitate christiana, ut milites communicaturi ad sacram mensam, depositis armis, accedant. Nulla tamen lege ad id obligantur. — S. Lig. ibid. — Idem dicatur de laicis *chirothecas* (gants) deferentibus.

APPENDIX I.

DE COMMUNIONE FREQUENTI

150. — Nomine Communionis frequentis communiter cum S. Lig. intelliguntur sensu strictiori Communionem illae, quae praeter dies Dominicos vel festos fiunt diebus ferialibus etiam sine praevia confessione.

(*) Idem S. Doctor n. 272 docet pollutionem involuntariam, quae nullam perturbationem relinquit, minime impedire a Communionem: est enim corporalis macula,

quae per se non impedit. Quod si ea ex causa provenerit leviter culpabili, consilium erit, ait, non praeeptum, abstinere a Communionem. Cf. n. ad n. 136.

Nulla regula omnino certa circa frequentem Communionem statui potest. Quaedam igitur generatim tantum indicabimus.

Certum est frequentem Communionem, etiam quotidianam semper fuisse in Ecclesia optatissimam. Constat 1° ex communi suffragio Patrum, qui semper enixe eam fidelibus commendarunt. Constat 2° ex Conc. Trid. sess. 22. c. 6., ubi ait: *Optaret quidem sancta Synodus ut singulis Missis fideles adstantes, non solum spirituali affectu, sed sacramentali etiam Eucharistiae perceptione communicarent, quo ad eos sanctissimi huius Sacrificii fructus proveniret.* Constat 3° ex Decreto Innocentii XI. ann. 1679, necnon ex communi Doctorum suffragio. Igitur Communio frequens est magnopere laudanda, atque a Parochis, nec non a Confessariis enixe fidelibus suadenda. Certum est insuper, non posse generaliter constitui dies ad sacram Eucharistiam suscipiendam; nec illos esse ab ea arcendos, qui frequenter accedere cupiunt, nisi indigni videantur. Totum hoc igitur relinquendum est iudicio Confessoriorum, qui pro conscientiae puritate et fructu e sacra mensa percepto, id quod singulis magis profuturum existiment, praescribere debent. — *Ita ex eodem Innoc. XI. Decreto.*

151. — Referre iuvat praecipua, quae de hac re habet S. Ligorius in libro *Praxis Confessarii* (qui versus finem Operis maioris reperitur):

« Loquimur hic dumtaxat de modo, quo Confessarii debent se gerere in concedenda Communionem suis poenitentibus. In hoc quidam errant ob nimiam indulgentiam, alii ob nimium rigorem. Non est dubium, quin error sit, ut advertit Bened. XIV. in aureo suo libro *de Synodo*, concedere Communionem frequentem iis, qui saepe in peccata gravia labuntur, nec solliciti sunt de agenda poenitentia ac de sua emendatione, aut iis, qui accedunt ad Communionem cum affectu ad peccata venialia sine ullo desiderio se ab iis liberandi.

« Expedit quidem concedere Communionem aliquibus, qui essent in periculo labendi in peccata letalia, ut vires recipiant ad resistendum; sed respectu earum personarum quae non existunt in tali periculo, et contrario committunt ordinarie peccata venialia deliberata, et nulla in eis emendatio neque desiderium emendationis affulget, optimum erit non permittere eis Communionem plusquam *semel in hebdomada*; imo poterit expediens esse illis aliquando per integram hebdomadam Communionem interdiceret, ut maiorem concipiant horrorem in suos defectus et maiorem erga Sacramentum hoc reverentiam... » (n. 149.).

152. — « Errant certe quidam Directores, et multum se elongant a spiritu Ecclesiae, dum sine ullo respectu ad exigentiam aut progressum, negant indiscriminatim Communionem frequentem, non alia ratione ducti, quam quia frequens est. Ipse *Catechismus Romanus* explicans

« desiderium *Conc. Trident.*, ut omnes adstantes Sacrificio communicent docet esse officium Parochi sedulo hortari fideles ad Communionem non modo frequentem, sed quotidianam, cum obligatione instruendi illos, quod sicut corpus ita et anima eget quotidiano alimento... Insuper in Decreto Innocentii XI, imponitur Episcopis, ut diligentissime caveant, ne alicui Communio denegetur, etiam quotidiana, et quaerant, ut par est, in suis subditis hanc alere devotionem.

« Fatentur ultro quidam spiritus *rigidiores*, licitam quidem esse communionem quotidianam; sed dicunt requiri ad hoc debitam dispositionem. Sed scire ab ipsis desideramus, quidnam intelligant hoc nomine *debitae* dispositionis? Si intelligunt *dignam*, equis unquam deberet amplius ad Eucharistiam accedere? Solus Iesus Christus digne Eucharistiam sumpsit, quia solus Deus digne Deum potuit recipere. Si vero convenientem dispositionem, iam superius dictum est, quod iis, qui actualia habent peccata venialia, aut affectum ad illa sine desiderio emendationis, aequum est frequentem communionem denegare. Sed si postea loquamur de illis, qui sublato iam affectu etiam ad venialia (1), et superata maiori parte pravarum suarum inclinationum (2), magnum communicandi desiderium habent, inquit S. Franciscus Salesius, quod hi praevis sui directoris consilio, recte possent communicari quotidie. » (n. 150.).

« Et quamvis aliquo die a Communionem abstinere sit etiam virtus, tamen inquit P. Granata, in suo Tract. *de Communionem*, esse communem Doctorum opinionem, quod melius sit accedere quotidie ad Communionem ob amorem, quam abstinere ob reverentiam. Et hoc confirmat S. Thomas part. 3. quaest. 80. art. 10. ad 3. dicens: *Et ideo utrumque pertinet ad reverentiam huius Sacramenti, et quod quotidie su-*

(1) *Sublatus* dicitur affectus ad venialia, non quidem quando in venialia quis amplius non labitur: haec enim perfectio non hominis in terra viatoris est, sed beati in caelis comprehensoris; verum quando quis etsi subinde ex infirmitate in venialia labatur, mox tamen dolere ac relapsum praecavere studiose solet.

(2) Revocanda hic in memoriam sunt verba Trid. Synodi (Sess. 5. *Decret. de Pecc. origin.* n. 5.): *Manere autem in baptizatis concupiscentiam vel fomitem haec sancta Synodus fatetur, et sentit: quae cum ad agonem relicta sit, nocere non consentientibus, sed viriliter*

per Iesu Christi gratiam repugnantibus non valet: quinimo qui legitime certaverit, coronabitur. Superasse igitur pravas inclinationes non est eas extinctas habere, aut earum vim utcumque etiam vehementem non persentiscere, sed iis ad violandam legem Dei non adduci. Quocirca huiusmodi de pravis inclinationibus victoria recidit in praecedentem conditionem hominis, qui a culpis venialibus saltem plene deliberatis pro virili cavere satagit. Neque enim hoc ab eo praestari potest, qui semet, idest pravos inclinationes suas abnegare per inge laboriosumque adversus eas certamen non conetur.

« *matur, et quod aliquando abstineatur. Amor tamen et spes, ad quae
« semper Scriptura nos provocat, praeferuntur timori. Imo recte ait
« P. Barisonus, quod ille qui ad Eucharistiam accedit cum desiderio cre-
« scendi in amore divino, etiam reverentiae actum exercet erga Iesum
« Christum, imo hic facit actum positivum, quando ille qui abstinet, facit
« tantummodo negativum... V. P. Magister Avila non dubitat dicere: quod
« illi qui damnant eos, qui saepius ad Eucharistiam accedunt, daemonis
« officio funguntur. » (n. 151.).*

153. — « Caeterum considerando relatas doctrinas, videtur non posse
« Director sine scrupulo negare Communionem frequentem, etiam quoti-
« dianam, quibusdam animabus eadem desiderantibus, ut proficiant in
« divino amore; semper vero ac illae vivendo alienatae ab effectu cuius-
« cumque culpa venialis, incumbunt insuper multum orationi men-
« tali (3), et conantur tendere ad perfectionem, et amplius non labuntur
« in peccata etiam venialia plane voluntaria... Excipe, ordinarie loquendo
« unum diem in quavis hebdomada, ut facere solent aliqui prudentes Di-
« rectores, et excipe tempus illud, quo privare velint suos poenitentes
« Communionem ad probandam eorum obedientiam (4), aut humilitatem,
« aut ob aliquam iustam causam... » (n. 152.).

(3) Haec conditio non est indiscriminatim ab omnibus exigenda. Et contingit sane non raro, ut animas reperias singulari conscientiae puritate praestantes, constanterque vitam innocentia morum apprime nobilem traduces, quae tamen mentalis orationis exercitio non incumbunt sive quia aliis destinentur occupationibus sive quia mirabilis Deus in Sanctis suis non omnes eadem via ad se animas attrahit, easque caelesti luce gratiae suae pascere ac dirigere, ac communire novit. Vid. de hoc argumento eximium opusculum R. D. Iosephi Frassinetti cui titulus: *Il Pater noster di S. Teresa di Gesù: Trattato della Preghiera del sacerdote Giuseppe Frassinetti.*

(4) Haec probandae obedientiae ratio nec passim nec omnibus indiscriminatim committenda videtur, sed ad summum aliquando, et quidem viris, qui non modo diuturna experientia in directione animarum et impenso in via spirituali studio exercitati fuerint, sed insuper qui divini

luminis, copia, et caelesti illo dono, quod discretionem spirituum appellant, singulariter emineant. Secus enim praeter alia incommoda effectus plane oppositi scopo, qui praetendebatur, facillime consequentur. Alioquin vero num deest aptior alia materia, circa quam exerceri virtus obedientiae possit?

Quod vero in re praesenti prorsus intolerabile videri merito debet, illud est, quod facultatem concedendi aut negandi accessum ad sacram communionem temere sibi usurpare non dubitent etiam feminae, quae in monasteriis aut pia aliqua Congregatione potestatem forte aliquam exerceant vel in moniales sibi subiectas vel in puellas, quae in iisdem monasteriis educantur, vel etiam mere scholas aut sodalitates ibidem frequentant. Iste nimirum abusus olim iansenianis fraudibus in aliqua Galliae monasteria invectus, nescio quomodo, haud minima ex parte sensim sine sensu recentiores praesertim feminarum Congregationes pervasit, ut *magisterium*

« Et quamvis anima aliqua caderet aliquando in veniale peccatum voluntarium ob meram fragilitatem, sed cito postea doleret, emendationemque proponeret, si deinde Communionem desideraret ad robur

spiritus, ac quemdam veluti *episcopatum* feminae sibi vindicent. Atque ita dum *regimen animarum* a S. Gregorio *ars artium* appellatur, dum Synodorum decreta ac pontificiae Constitutiones ad spirituales huiusce coetus culturam deputari praecipunt lectissimos quosque e clero, qui doctrina, prudentia, iudicii maturitate, gravitate, rerum spiritualium experientia, etc. polleant, atque adeo Episcopi non confessarios omnes, sed paucos quosdam tamquam ad id muneris prae omnibus idoneos approbant, dum in Ordinibus Religiosorum ad *Patris Spiritualis* officium non nisi gravissimi, si qui sint, et iudicio prudentiaque conspicui deliguntur: dum et Sancti admonent, ut qui spirituale iter aggredi instituit, ita in duce viae assumendae satagat, ut unum e millibus seligat; dum fatemur omnes, in ipsis theologiceis disciplinis difficillimam eam partem haberi, quam *asceticam* vel *mysticam* nuncupant, quippe quae singulares quasdam iudicii, discretionis, etc. dotes exigat; nihilominus gravissimum hoc, difficillimumque officium subinde iam fere totum imbecillitati et ignorantiae femine ingenii commissum cernimus. Cumque imbecillitatem mentisque inopiam ubi auctoritas aliqua potestasque accedat, eo audacior subsequi consuescat temeritas; hinc in monasteria quasi postliminio revocatas aliquas videre erat ex illis senis, quae in ianseniana historia alias ad risum nos, iustamque simul indignationem provocabant. Vidisses, scilicet, omnem ad hoc industriam conferri, ut moniales confessoriorum curae, instructioni, directioni subtraherentur; quo scilicet totum spiritus magisterium a veneranda omnium matre tamquam ab unico fonte hauriretur, quem in finem vel in ipsis Constitutionibus advertere erat, praetextis coloribus, ac sub-

dula arte insinuari callidissime, ne Confessarii opera praeterquam ad peccatorum absolutionem, adhiberetur, reliqua vero omnia matris spiritualis providis reservarentur curis; adeo ut quae pars maxime ardua ecclesiastici magisterii habetur, haec deferenda iam esset ad mulieres; de quibus alioquin Apostolus praescribebat (1. Tim. 2.): *Mulier in silentio discat cum omni subiectione. Docere mulieri non permitto...: sed esse in silentio.*

Quamquam et illud perperam dixisses spiritualibus hisce matribus reliquum dumtaxat praeter materiam absolutionis reservatum fuisse. Istis quippe matribus ac magistris totius conscientiae ratio plenissime reddenda praescribatur. Ad quod sane pertinebat non solum omnes aperire animi motus, pravasque inclinationes ac tentationes, sed etiam lapsus ac peccata. Et quod omnem fidem praetergreditur, cum vel in coetibus Religiosorum, qui hanc legem de reddenda conscientiae ratione servant, prudenter caveatur, ut quaedam materia, si quid in eis peccatum forte fuerit, confessioni sacramentali apud ipsum Superiorem peragenda reservetur, quo scilicet decentiae ac verecundiae consulatur; levitas atque imprudentia muliebris eo usque progressa fuerat, ut et quae pertinent ad vitia castitati contraria, ea feminae curiositati enarrari in familiari colloquio deberent, adeo ut in ipsis quoque Constitutionibus (obtentio praetextu docendi modum quo praestandum id foret) huius enarrationis necessitas expresse inserta appareret. Qui quidem abusus quam similes forent confessionibus, quas a monialibus suis celeberrima Mondonville (ut tradit historia ianseniani Instituti S. Infantiae) solebat excipere, facile quisque videt.

(*) Sapientissime ergo SS. D. N. Leo XIII per decretum editum a S. C. EE. RR.

« accipiendum a Sacramento, ne cadat, et ad progrediendum in via perfectionis, qua de causa ei esset deneganda Communio?... »

154. — « Notandum insuper id quod S. Franc. Salesius in hoc pro-

14. Dec. 1890. 1° irritavit, abrogavit et nullius in posterum roboris esse voluit quasilibet dispositiones Constitutionum piarum societatum Institutorum mulierum, sive votorum simplicium sive sollemnium, nec non virorum omnimodo laicorum, in eo quod cordis et conscientiae intimam manifestationem quovis modo ac nomine respiciunt; quamvis dietae Constitutiones approbationem ab Apostolica Sede in quavis forma etiam specialissima retulerint. Iussit proinde eas dispositiones e Constitutionibus, directoriis, Manualibus omnino deleri penitusque expungi.

2° Quocirca prohibuit ne memorati superiores ac Superiorissae cuiuscumque sint gradus et praeeminentiae, personas sibi subditos inducere pertentent, directe aut indirecte, praecepto, consilio, timore, nimis aut blanditiis ad huiusmodi manifestationem peragendam sibi. Atque e converso praecepit subditis, ut denuntient superioribus maioribus superiores minores id tentantes, s. vero EE. RR. Congregationi generales Moderatores vel Moderatrices.

3° Subdit tamen, id minime impedire, quominus subditi libere ac ultro aperire suum animum superioribus valeant, si ab eorum prudentia in dubiis ea anxietatibus consilium ac directionem sperent.

4° Statuit, permissionem vel prohibitionem ad S. Synaxim accedendi, dumtaxat ad Confessarium ordinarium vel extraordinarium spectare, quin superiores ullam habeant auctoritatem hac in re sese ingerendi, excepto casu quo aliquis ex eorum subditis post ultimam sacramentalem confessionem communitati scandalo fuerit, aut gravem externam culpam pataverit, donec ad Poenitentiae sacramentum denuo accesserit.

5° Monentur tandem omnes, ut ad sacram Synaxim curent diligenter se praeparare et accedere diebus in propriis regulis statutis: « Et quoties, ob favorem et spiritualem alicuius profectum Confessarius expedire iudicaverint ut frequentius accedat, id ei ab ipso Confessario permitti poterit. Verum qui licentiam a Confessario obtinuerit frequentioris ac etiam quotidianae communionis, de hoc superiorem certiore reddere teneatur: quod si hic iustas gravesque causas se habere reputet contra frequentiores huiusmodi communionis, eas Confessario manifestare teneatur, cuius iudicio acquiescendum omnino erit ».

Porro eadem S. C. EE. RR. 17. Aug. 1891. declaravit: « quod spectat ad frequentioris ad S. Synaxim accessum, quam diebus statutis in propriis regulis, abrogatas censendas esse constitutiones, quibus vetatur ne Moniales sive Religiosi sacram Eucharistiam recipiant ultra certos et statutos dies ».

Frustra vero quis obiiceret approbatas ab Apostolica Sede fuisse aliquas Monialium Constitutiones, in quibus non modo permittitur, sed praecipitur imo, ut totius conscientiae ratio praesidi monasterii plenissime reddatur. Nam huic obiectioni ipsum decretum citatum respondet: *legum sapienter conditarum eam esse conditionem ut ab hominibus ad impropria et aliena ex abusu traduci ac pertrahi valeant* idque in usu harum legum, quod dolendum est maxime, contigisse. Ceterum quid in re disciplinari hoc argumentum valeat, ab similibus disce exemplis quae innumera ad manum habes. Poterant olim Parochi et sibi et ovibus suis confessarium deligere e sacerdotibus, quem vellent: sed post Tridentinam Synodum eligere non possunt nisi ab Ordinario ap-

« posito dicit (*Vita devota*, c. 21.): *Si quaerunt a te, cur ita frequenter communices, respondeas illis, quod duplex personarum genus debet saepius communicare, perfecti scilicet ut ad perfectionem valeant pervenire, fortes ne debiles fiant, debiles ut fortes evadant, infirmi ut curentur, bene valentes ne infirmentur... Qui mundanis negotiis non sunt implicati, debent saepius communicare, quia habent opportunitatem; qui vero huiusmodi negotiis detinentur, quia egent Communionem...* » (n. 153.).

« Quod si postea dignoscatur, non obstante frequentia Communionis, animam nihil proficere in via perfectionis, neque se emendare a culpis deliberatis, licet venialibus, ut si adhaereat voluptatibus sensuum in videndo, audiendo, edendo, cum aliqua vanitate vestiendo, tunc certe consulto restringendus erit usus Communionis, etiam ut serio cogitare incipiat de sua emendatione, et suae perfectioni spirituali consulere. Caeterum advertendum est quod, licet ut possit quis ad Communionem accedere, requiratur ut *cum magna devotione accedat*, nihilominus non est necessarium, ut illa sit summa et sensibilis.

155. — « Sufficit Directori detegere in intimo voluntatis sui poenitentis quamdam alacritatem ad exequenda quaecumque Deo placuerint. Qui a communionem abstineret, quia non sentiret in se magnum quemdam fervorem, inquit doctus Gerson, esset comparandus illi qui nimis frigescent nolle ad ignem accedere, quia nullum in se calorem experitur. Unde docet P. Granata cum Caietano, personas pusillanimes, quae ob inordinatum timorem suae indignitatis Communionem omittunt, magnum suo proprio progressui inferre praeiudicium. Neque ad proseguendas Communionis, inquit S. Laurentius Iustinianus, oportet ut anima sentiat, aut aperte in se discernat augmentum fervoris, quoniam non raro hoc Sacramentum operatur absque eo quod ipsi advertamus... » (n. 155) (5).

probatum. Poterant olim Regulares Mendicantes confessiones excipere quorumlibet fidelium etiam invitis et reluctantis horum Ordinariis: dein vero statutum est, ne hoc ministerium, nisi a locorum Ordinariis fuerint approbati, exercere possint. Poterant olim Episcopi post institutum a se processum de virtutibus ac miraculis honores caelitum alicui tribuere ac decernere, dein autem id Sedi Apostolicae reservatum est. Vacantibus olim Sedibus Episcopus delectus tradebatur a Metropoli; dein vero institutio Episcoporum a Sede Apostolica quaerenda et

expectanda est. Moniales olim severa clausurae disciplina non adstringebantur, deinceps autem sollemnis votorum professio nisi ubi servari potest clausurae severitas, non permittitur. Paucis: Apostolica Sede pro sapientia sua ac potestate sibi a Christo Domino tradita, diversisque pro adiunctis modo ista, modo alia disciplina utitur; ad oves autem dominici gregis, quaecumque illae sint, non de his iudicare, sed Pastori fideliter ac peramanter obedire pertinet.

(5) Commendandum enixe fidelibus est Opusculum R. mi D. De Ségur: *La SS. Co-*

156. — Ex dictis, iuxta mentem S. Lig., et aliorum ab ipso relatorum, doctrina de Communionem frequenti paucis et generalibus regulis constringi sic potest.

I^a Regula. — Communionem *menstrua* nemini sat disposito deneganda, imo omnibus maxime consulenda est, etiamsi vitam degant negotiis saecularibus implicatam; secus enim valde difficile est, diu in divina gratia perseverare ob innumeras occasiones, et rerum aeternarum quasi oblivitionem. — *Ita communiter.*

II^a Regula. — Communionem hebdomadaria permittenda est, imo et consulenda iis, qui graves culpas ex habitu non committunt: attamen illis, si pluribus vitiis levibus laborent, nec ullatenus sint de emendatione solliciti, aliquando utile erit Communionem aliqua hebdomada interdiceret, ut scilicet aliqua alacritate ad vitia abiicienda excitentur (6). — S. Lig. n. 149.

III^a Regula. — Communionem *frequens*, seu *pluribus* in hebdomada, permitti potest, aut etiam consuli iis fidelibus, qui licet debiles, officia boni christiani servant, tum Deum amare, colere et orare gestiunt, tum orationi mentali, cum possunt, aliquod tempus libenter quotidie tribuunt, nec in culpas deliberatas saepius labuntur. — S. Lig. n. 150. 153.

IV^a Regula. — Communionem *quotidiana* concedenda iis est qui carent affectu etiam in culpas leves, malasque cupiditates maiori ex parte superarunt, et ad christianam perfectionem serio tendere conantur. Expedi tamen, si causa subsit, interdum semel, et aliquando etiam pluries in hebdomada Communionem iis subtrahere. — S. Lig. n. 130. — Vide *Casus*, tom. II, n. 13. et seq.

Denique notandum est, auctores frequenti Communioni adversantes, falsissimo principio inniti. Supponunt enim Communionem esse *mercedem virtutis*; at iuxta doctrinam SS. Patrum, Eucharistia *medium est acquirendae virtutis*.

APPENDIX II.

DE COMMUNIONE SPIRITUALI

157. — Communionem spiritualis dicitur *pium desiderium Eucharistiae Sacramentum suscipiendi*, cum *realiter suscipi non potest*. Hinc ad eam requiritur 1° *actus Fidei*, quo spiritualiter communicaturus Christum

munione: in quo solidis principiis, et ratione ad communem omnium captum accommodatissima diluuntur sophisticae ratiunculae, quibus et se personae quaedam pusillanimes, et alios quidam pseudo-ascetici a frequenti SS. Eucharistiae participatione detertere solent.

(6) Cave tamen ne fallaris a *principio* quod Auctor quoque paulo post appellat *falsissimum*, quasi nempe Communionem debeat haberi ceu *merces virtutis*, cum sit *medium ad virtutem acquirendam*.

vere in Eucharistia praesentem sibi exhibeat; 2° *actus mentis*, quo sibi in animo fingat iam iam ad sacram mensam accedere, et Hostiam de manu Sacerdotis accipere (7); 3° *actus desiderii*, quo exoptet Christum in Sacramento suscipere et eum ipso toto corde uniri. Haec Communionem Sanctis valde in deliciis fuit, et commendatur a *Conc. Trid.* sess. 13. c. 8. Haec piis fidelibus valde utilis est. Etenim si Deus praemio afficit pium cuiuscumque virtutis desiderium, quanto magis desiderium ipsummet possidendi! A Confessariis igitur fidelibus suis poenitentibus sedulo insinuanda, et vehementissime commendanda est. Communionem spiritualis omni tempore et in omni loco fieri potest, tam mane quam sero. Tempus tamen opportunius est ipsius Missae tempus, quo scilicet Sacerdos communicat; tunc enim cum augustissimum Sacramentum oculis exhibetur et vividius menti repraesentetur, ardentius corda divino amore inflammabit. — Scavini, etc.

PARS SECUNDA

DE EUCHARISTIA UT SACRIFICIO

158. — Eucharistia non solum *Sacramenti*, sed etiam *Sacrificii* rationem habet. Qua de re Catechismus Romanus *De Euch.* n. 71: *Differunt autem plurimum inter se hae duae rationes. — Sacramentum enim consecratione perficitur: omnis vero Sacrificii vis in eo est, ut offeratur. Quare sacra Hostia dum in pyxide continetur, vel ad aegrotum deferretur, Sacramenti, non Sacrificii rationem habet.*

Deinde etiam, ut Sacramentum est, iis qui divinam Hostiam sumunt meriti causam affert, et omnes illas utilitates, quae supra commemoratae sunt. Ut autem Sacrificium est, non merendi solum sed satis faciendi quoque efficientiam continet: nam ut Christus Dominus in passione sua pro nobis meruit, ac satisfecit, sic qui hoc Sacrificium offerunt, quo no-

(7) Phantastica haec repraesentatio nequaquam necessaria est. Potissima enim pars perutilis huius et suavissimae praxis in eo residet, ut quis in mente volvens tum quae immensam Domini nostri charitatem permoverunt ad hanc caelestem dapem nobis parandam, tum quae ad eundem participationem nos invitant, impelluntque, in ardens prorumpat desiderium hac mensa fruendi, atque eiusmodi affectui cum actibus fidei, humilitatis, amo-

risque insistens, effusissimam Domini Salvatoris benignitatem magna cum fiducia roget, ut illam gratiarum ubertatem, quam praesentia sua animam nostram invisens tribuere consuescit, etiam nunc misericorditer elargiri dignetur. Nam alioqui phantasticae repraesentationes non omnibus faciles accidunt, et si forte languidae sint, languescunt, ac misere arescent illi etiam affectus, in quibus praecipuus imo totus huius pii exercitii fructus residet.